

DVE PESME

eftim kletnikov

TIHA BESEDA SA OCEM

Oblaci se behu spustili
do dna našeg srca,
kad sam te upitao:
Gori li plamen
u kandilu za moju majku.

Ti si mi odgovorio: Gori, ali vetar
je toliko snažan da ne možeš krhki plamen
da podigneš na fitilj;
(a u pola glasa si mi rekao:
Njena duša se kreće kao
svitac u tami.)

Ponovo sam te upitao:
Gori li plamen u kandilu —
i dodao: Grobovi su u visinama okrenuti
prema severu,
ali vetar ih obujima sa svih strana.

Ti si odgovorio: Grob je grob,
pa bio u prisoju ili u osoju;
(a u potaji si mi šaputao:
Grobovi su puni studa,
a mrtvi su se naselili
negde, pod pramenje sunčeve svetlosti
samo njima znano.)

Video sam, tada, kako tvoj uzdah
(ma koliko bio težak)
podigne našu kuću prema modroj zvezdi
čiji sjaj traje od davnina
u temeljima.

OKO TAMNOG

Te noći oluja je udarala
do dna čovekove osamljenosti
i opustošila sve, srušila sve, ugasila sve.

Nije dohvatila samo vrtove
koje su posejali ljubavnici,
nije raspukla osmeh Deteta
koji izgreva iz venca pupoljka,
i ne otvori crne virove u zrnima žita
koja behu položena pod glavama Onih
što ležale spokojni na odru
i ne ugasi
žišku na majčinom mi grobu.

Likovao je Tamni, likovao je svu noć;
a pred zorom,
iz mraka njegovog ojađenog srca
šuma se nahrani zelenilom
i kao labud iskoraknu Dan
u nebeske modrine.

2

Grmeo je sjaj,
Ali oko Tamnog ne usni.
Još uvek izbijaše iz tmice,
tamo gde se javio Izvor,
na rubu između čestara i voćnjaka.
Ljubomorno gledao je
ukopano telo Neveste

3

Ali i to mu je izmicalo:
niz vodu,
niz sokove, pod korom.
Bleštao je u cvetnim krošnjama.

Grmeo je sjaj,
i Onima što se pričešćivaše, u tom trenu,
zaboravljenim pod vapnom u crkvama,
poče da se rascvetava ponovo
mirta posred čela
od vina što im ga podari Svetli
kao svetkovina Radanja.

Prevod i prepev s makedonskog:
V. Cvetanovski i J. Zivlak

TOPLI GUŠTER

momčilo paraušić

LETNJE JUTRO

21 JUN 1976
TAČNO 7 ČASOVA POČINJE LETO
Lep dan u novinama.
Kuda odputovati.

Na stranicama
kao u snegu.
Tačke,
velika slova,
konaci,
uranci.
Gubiš težinu.
Kroz crne čarape
tvoj duh:
beo, beo.

TOPLI GUSTER

U 21 gušter uz zid,
svako veče sve više.
Iz tranzistora: susret iseljenika
»Zablače 80«.
Naša čutnja kao malter,
zrikavci unutrašnji zanatski radovi,
leptiri oko sijalice
rublje na terasi.
Opatke bacamo na jedno mesto.
Bube nove, nove veče, veče,
gušter se hitro vraća.
Sve je hladnije. Sad možemo unutra.

TRENUK

Iskusno iskrao se
iz oka
Tuluza Lotreka
počeo da mrda:
pije pivo,
tone u sebe.
Ali dok iznenađen
gledam prazno mesto
umesto koraka čujem
ukucavaju ekser u zid
on se vraća čto,
pod toplim okom majstora
smiruje se platno.

POGLED S FOTOGRAFIJE

Je li to ono
što je videla
a ne možemo kroz sebe
da vratimo
u širom otvorene oči:
pogled koji smo bacali
u blato, gazili
zatim tražili
i pobožno stavljali
iznad glavā.

iz sonetnog venca

peter šinković

II

U DOLINI DONA IRME

Udav gmiže među tom paprati.
Čežnja za rečju, glasom. I daleki
šumovi. Al' nema u toj dolini
čega se bojat'. U kraćim danima.

Možda očekujem da se pojavi
u bašti dud. Ogledalo glasa, reči.
Čudnovata umetnost, krug
najveći.

U haosu sreća uspeh znači.

U predivnom raju Ibera beše
dovoljno senki, a i vode sveže.
Šta su govorili u Rimu nekad:

biljkama lečiti, a ne rećima.
Zamena reči, glasa. I rećnika?
Onda je bolje dud bez vode. Ipak.

V

MORE

More se videlo iz kupea voza.
Ko sunderaste kocke od kostiju
brda su okružavala stihiju:
vodu. Struju talasastog raja.

Kompozicija nam je vijugala
veselo ko kišla bakrena, sjajna
u mermernoj šući na padinama.
Tvoj me je pogled pokrio ko krvna

mantija. Drščući si se ispružila,
mekano, ko bale pamuka, pokreta
davanja; zločesto telo si bila,

mreža mokra, divlja, ukusa opija.
Nevesta peska obale lenčari.
Zastave menjaju lukavi gusari.

XII

REČI GRDNJE

I tebi su lagali, kažeš, vući
za nos žele oni svakog, prevariti...
Ili šifru treba odgovoriti?
Nespretnoga će uvek istući.

Blistaju mu prsnule naočari.
Je li potrebno tako tvrdo kazniti?
Kriva mu leđa još više kriviti?
Iz senke rešetke crven krik krvari.

Prijatelj! Nemoj više tako!
Trči na breg, i viči kako možeš,
iseci jedno drvo veliko!

Javi se posle toga i dobičeš
zlatnike mesto udaraca štapom.
Ispravi se, pokaži se svakom!

XIV

REZAČI PESME I REZBARI

Slavni rezači pesme i rezbari:
Spasavajte štošta od zaborava,
gradite spomenik sa malo sredstava.
U otvoru vremena glasnici:

U stvarima svedjedno gde ste hodali.
Cveće i aplauz sebi skupljali,
a pri tom besprekorni ostali...
Najamninu il' talire čekali?

Stajati i na drugoj strani si mogao —
to je pitanje pogodbe samo.
Al' kad bi neku zakletvu imao!

Izuzetna milost to ne bi bilo.
Privlačan zadatak, neporecivo.
Rezači pesme, rezbari, na pos'ol!

S mađarskog prevela:
Marta Kovač Kenjereš